

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/134/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6109223435
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 07. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ferdinand Zimmermann
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2012:6109223435.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v právnej veci navrhovateľa: Y. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z. X, . G. G., zast. advokátom: JUDr. Dagmar Šamudovská, so sídlom Kynceľova 18, Banská Bystrica, proti odporcovi: Rapid life životná poisťovňa, a. s., so sídlom Garbiarska 2, Košice, IČO: 31 690 904, zast. advokátom: JUDr. Martin Timcsák, advokát, s. r. o., so sídlom Zámocké schody 2/A, Bratislava, IČO: 44 430 043, o zrušení rozhodcovského rozsudku, na odvolanie odporcu zo dňa 02. 05. 2012 proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 7C/70/2010-308 zo dňa 12. 04. 2012, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu potvrdzuje.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd návrh odporcu na prerušenie konania vedeného Okresným súdom Banská Bystrica pod sp. zn. 7C/70/2010 až do rozhodnutia Súdneho dvora Európskych spoločenstiev o prejudiciálnych otázkach položených v uznesení Krajského súdu Prešov zo dňa 07. 04. 2011 pod sp. zn. 5Co/143/2010 zamietol.

V dôvodoch rozhodnutia okresný súd konštatoval: „Návrhom doručeným súdu dňa 19. 11. 2009 sa navrhovateľ domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku, ktorý bol vydaný na základe rozhodcovskej doložky uvedenej v rámci Všeobecných poisťných podmienok (ďalej len „VPP“) odporcu. Podľa vyjadrenia navrhovateľa je rozhodcovský rozsudok neplatný, pretože VPP sú neplatné. V doplnenom podaní doručenom súdu dňa 23. 02. 2011 navrhovateľ uvádza, že rozhodcovská zmluva nebola platne uzavretá, nakoľko nebola dodržaná písomná forma v zmysle § 4 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov“

Ďalej súd: „Návrhom doručeným súdu dňa 21. 03. 2012 žiadal prerušiť konanie podľa § 109 ods. 2 písm. c) O. s. p. z dôvodu, že Krajský súd Prešov uznesením sp. zn. 5Co/143/2010 zo dňa 07. 04. 2011 predložil Súdnemu dvoru Európskej únie prejudiciálne otázky týkajúce sa určenia miestne príslušného súdu v prípadoch zrušenia rozhodcovského rozsudku. Podľa názoru odporcu má zodpovedanie predložených otázok Súdnemu dvoru význam pre rozhodnutie súdu vo veci.

Podľa § 109 ods. 2 písm. c) O. s. p., pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

Podľa § 111 ods. 2 O. s. p., ak je konanie prerušené podľa § 109 O. s. p., súd urobí všetky potrebné opatrenia, aby sa odstránili prekážky, ktoré spôsobili prerušenia alebo pre ktoré prerušenie trvá. Len čo odpadne prekážka, pre ktorú sa konanie prerušilo, pokračuje súd v konaní i bez návrhu.

Ustanovenie § 109 ods. 2 písm. c) O. s. p. sa týka procesných situácií, v ktorých súd môže konanie prerušiť, no nemusí tak urobiť. Prerušenie konania je tu na úvahe vec prejednávajúceho súdu a je upravené len ako procesná možnosť tohto súdu, nie však jeho povinnosť. Súdom má najskôr zvážiť

možnosť iných vhodných opatrení a až keď tieto zlyhajú, môže konanie prerušiť. Výber vhodného opatrenia (napr. spojenie vecí, prerušenie konania, vyriešenie predbežnej otázky) slúžiaceho účelu racionálnej organizácie postupu pri vedení príslušného konania má súd podriaďiť aj zákonnej požiadavke rýchlej a účinnej ochrany práv účastníkov v súdnom konaní (§ 6 O. s. p.) a spomedzi viacerých opatrení použiť to, ktorým sa ochrana práv účastníkov konania zabezpečí čo najrýchlejšie a najúčinnejšie. Rozhodujúcim hľadiskom je hospodárnosť konania, s prihliadnutím na ktorú prerušenie konania predstavuje vo všeobecnosti skôr výnimku ako pravidlo. Podľa § 109 ods. 2 písm. c) O. s. p. ide o fakultatívne prerušenie občianskeho súdneho konania, čo znamená, že súd v tomto prípade nemusí (nie je povinný) konanie prerušiť ani vtedy, ak prebieha iné občianske súdne konanie, kde sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre výsledok jeho konania.

V konaní 5Co/143/2010 vedenom pred Krajským súdom Prešov predseda senátu rozhodol o predložení prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev. V uznesení sp. zn. 5Co/143/2010 zo dňa 07. 04. 2011 súd predložil otázky týkajúce sa určenia mieste príslušného súdu v prípadoch, keď je predmetom konania zrušenie rozhodcovského rozsudku. V slovenskom práve (O. s. p.) platí, že miestne príslušným na konanie o zrušení rozhodcovského rozsudku je vždy príslušný súd, v ktorého obvode sa nachádza miesto rozhodcovského konania. Podľa názoru krajského súdu akýkoľvek legitímny je cieľ na koncentracii konania v mieste uskutočnenia rozhodcovského procesu je v prípadoch rozhodcovských doložiek, ktoré sú nekalými podmienkami, neúmernými prekážkami, ktoré z toho plynú pre spotrebiteľov. Ďalej súd uvádza, že ak by spotrebiteľ nebol viazaný rozhodcovskou doložkou, mal by možnosť uplatniť svoje nároky v mieste svojho bydliska.

Podľa názoru súdu zodpovedanie prejudiciálnych otázok týkajúcich sa určovania miestnej príslušnosti Súdnym dvorom Európskych spoločenstiev nemá taký význam pre konanie 7C/70/2010, ktorý by odôvodňoval prerušenie konania v zmysle ustanovenia § 109 ods. 2 písm. c) O. s. p.

V tomto konaní bol Okresný súd Banská Bystrica určený ako miestne príslušný rozhodnutím Krajského súdu Košice č. k. 13NcC/4/2010 - 56 zo dňa 22. 02. 2010. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva: „So zreteľom na uvedené, nemožno v posudzovanom prípade aplikovať vnútroštátnu právnu úpravu (výlučnej) miestnej príslušnosti súdu podľa ust. § 88 ods. 2 posledná veta O. s. p. založenú miestom rozhodcovského konania, v obvode ktorého má sídlo žalovaná a ktoré je značne vzdialené od miesta bydliska žalobkyne, lebo táto právna úprava bráni žalobkyni ako spotrebiteľke v plnom uplatnení jej práv a je v rozpore s komunitárnym právom.“ Z uvedeného potom plynie, že už v tomto prípade Krajský súd Košice pri rozhodovaní o námietke miestnej nepríslušnosti zobral do úvahy skutočnosť, že komunitárne právo je nadradené právu vnútroštátnemu a aj v takých prípadoch, kde je vnútroštátnym právom určená výlučná miestna príslušnosť, je potrebné vziať do úvahy predpis európskeho práva. Krajský súd Košice pritom vychádzal zo smernice Rady 93/13/EHS, teda z tej istej, o ktorú opiera Krajský súd Prešov svoje rozhodnutie o predložení prejudiciálnych otázok týkajúcich sa miestnej príslušnosti.

Na viac súd poukazuje na ustanovenie § 105 ods. 3 O. s. p., podľa ktorého, ak súd, ktorému bola vec postúpená, s postúpením nesúhlasí, alebo účastník postúpenie namieta do 15 dní od doručenia upovedomenia o postúpení, predloží vec na rozhodnutie svojmu nadriadenému súdu; jeho rozhodnutím je viazaný aj súd, ktorému má byť vec podľa rozhodnutia nadriadeného súdu postúpená. Nadriadený súd rozhodne do 30 dní od predloženia veci.

Z citovaného ustanovenia plynie, že rozhodnutím Krajského súdu Košice o určení miestne príslušného súdu, je Okresný súd Banská Bystrica viazaný a nemôže už vec postúpiť inému súdu.

Uznesenie Krajského súdu Prešov pritom nerieši situáciu, ako má súd postupovať v prípade, že je miestne nepríslušný v zmysle komunitárneho práva, avšak podľa vnútroštátneho práva je viazaný rozhodnutím nadriadeného súdu. Táto situácia by vznikla, ak by Súdny dvor Európskych spoločenstiev vyslovil, že miestne príslušným je súd, v obvode ktorého prebiehalo rozhodcovské konanie (Košice).

Súd na záver dodáva, že prerušenie konania v zmysle ustanovenia § 109 ods. 2 O. s. p. má fakultatívnu povahu a súd pri rozhodovaní o návrhu na prerušenie konania podľa tohto ustanovenia musí vziať do úvahy aj dodržiavanie zásady hospodárnosti a rýchlosti konania. Súd má za to, že prerušenie konania 7C/70/2010 do rozhodnutia Súdného dvora Európskych spoločenstiev o prejudiciálnych otázkach položených v uznesení Krajského súdu Prešov zo dňa 07. 04. 2011 pod spisovou značkou 5Co/143/2010

by bolo nehospodárnym postupom súdu v tomto konaní, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia“.

Proti uzneseniu odvolanie podal odporca, ktorý navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie okresného súdu zmenil tak, že konanie 7C/70/2010 vedené na Okresnom súde Banská Bystrica prerušuje až do rozhodnutia Súdneho dvora Európskych spoločenstiev o prejudiciálnych otázkach položených v uznesení Krajského súdu v Prešove zo dňa 07. 04. 2011, sp. zn. 5Co/143/2010.

Odporca uviedol, že podľa jeho názoru rozhodnutie súdu o zamietnutí návrhu na prerušenie konania vychádza z nesprávneho posúdenia veci. Odporca v návrhu na prerušenie konania uviedol, že až po rozhodnutí Súdneho dvora Európskych spoločenstiev o položených prejudiciálnych otázkach bude zrejmé, či Okresný súd Banská Bystrica je miestne príslušným a teda je aj zákonným v zmysle čl. 48 ods. 1 Ústavy na prejednanie hore uvedenej právnej veci.

Odporca nesúhlasí s názorom okresného súdu, že otázku miestnej príslušnosti vyriešil s konečnou platnosťou Krajský súd Košice v rozhodnutí 13NcC/4/2010-56 zo dňa 22. 02. 2010. V rámci vnútroštátneho práva môže s konečnou platnosťou o správnej miestnej príslušnosti rozhodnúť až Ústavný súd SR, keďže ide o princíp zákonného sudcu zakotvený medzi základnými ľudskými právami a slobodami v článku 48 ods. 1 Ústavy. Podľa čl. 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú výkladu tejto zmluvy Súdny dvor. Citovaný článok vychádza zo záujmu na riadnom a jednotnom výklade komunitárneho práva vo všetkých členských štátoch v kontexte spolupráce, ktorá spočíva v delbe právomocí medzi vnútroštátnou súdnou mocou a súdnou mocou spoločenstva.

Otázka kolízie ustanovení o miestnej príslušnosti v konaní, kde ide jednak o spor zo spotrebiteľskej zmluvy a jednak o spor o zrušenie rozhodcovského rozsudku - teda či je miestna príslušnosť určená podľa bydliska spotrebiteľa, alebo či je miestna príslušnosť určená podľa obvodu súdu definovaného v rozhodcovskej zmluve alebo doložke - bola položená pred vnútroštátnym súdnym orgánom (Krajským súdom v Prešove) a tento súdny orgán, keďže usúdil, že rozhodnutie o nej je nevyhnutné pre vydanie jeho rozhodnutia, obrátil sa na Súdny dvor Európskych spoločenstiev, aby o nej rozhodol (uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 07. 04. 2001, sp. zn. 5Co/143/2010).

Je preto v rozpore so zásadou hospodárnosti konania, aby v predmetnej právnej veci konal Okresný súd Banská Bystrica za situácie, kedy je otázka o jeho miestnej príslušnosti predmetom posudzovania v konaní pred Súdnym dvorom Európskych spoločenstiev a tiež v rozpore so zásadou právnej istoty, aby v totožných právnych veciach postupovali konajúce sudy rozdielne.

Podľa názoru odporcu je prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ OSP plne opodstatnené, nakoľko až po rozhodnutí Súdneho dvora Európskych spoločenstiev o položení prejudiciálnych otázkach bude zrejmé, či súd konajúci v hore uvedenej právnej veci je miestne príslušným a teda zákonným v zmysle čl. 48 ods. 1 Ústavy SR.

Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec v rozsahu určenom § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a uznesenie okresného súdu potvrdil podľa § 219 ods. 1 OSP ako vo výroku vecne správne.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého uznesenia (§ 219 ods. 2 OSP).

Rozhodnutie súdu prvého stupňa bolo posúdené správne po právnej stránke a logicky po stránke výkladu.

Je nepochybné, že ide o prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ OSP. V prípadoch uvedených v § 109 ods. 2 je daná súdu voľba, či konanie preruší alebo urobí iné vhodné opatrenie, prípadne, či bude v konaní pokračovať.

Podľa ust. § 109 ods. 2 písm. c/ OSP, pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

Pri tomto ustanovení ide o riešenie predbežnej otázky a to takej, ktorú si súd pre svoje rozhodnutie posúdiť môže (§ 135 ods. 2 OSP). Súd v tomto prípade je oprávnený si túto otázku pre účely sporu vyrieši. Môže však tiež konanie prerušiť.

Aj keď súd si však určitú otázku môže posúdiť ako predbežnú sám, záujem na jednotnosti rozhodovania súdu a iných štátnych orgánov vedie k tomu, že súd, pokiaľ už o takejto otázke prebieha konanie pred iným orgánom, spravidla konanie preruší a vyčká rozhodnutie príslušného orgánu. Z jeho rozhodnutia potom v ďalšom konaní vychádza.

Aj keď samostatné konanie o predbežnej otázke dosiaľ nepredbieha, môže súd takisto prerušiť konanie a dať podnet k samostatnému konaniu.

Je teda zrejmé, že prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ OSP sa nevzťahuje k otázke riešenia miestnej príslušnosti súdu, ale vzťahuje sa k možnosti skutkového a právneho posúdenia celej veci v jeho merite, po vyriešení predbežných otázok.

Miestna príslušnosť určuje konkrétny vecne príslušný súd, ktorý má a musí určitú vec prejednať a rozhodnúť. No aj ak súd, ktorý nebol miestne príslušný začal konať vo veci samej, a ani účastník túto nepríslušnosť nenamietal pri svojom prvom úkone, ktorý mu patril, nedostatok tejto podmienky konania (miestnej príslušnosti) je odstránený. V tomto prípade otázku miestnej príslušnosti vyriešil Krajský súd Košice.

O veci senát krajského súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.